

● Architectuur
● Prijs
● Gent

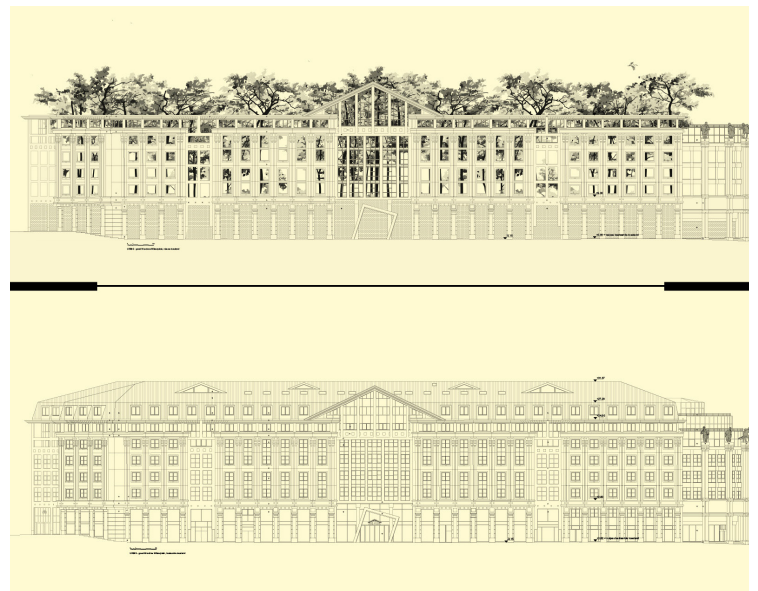
● Rapport
● Publieksjury
● 2024

Robuuste Woningen

Stadsgebouw Hartetroef

Bouwaanvraag Urbis Beukenbos

De jongerenjury van de Architectuurprijs Gent heeft bij het toekennen van de prijs een vijftal zelf geformuleerde criteria als uitgangspunt genomen. Elk van deze criteria beantwoordt de vraag: “Waarom vind ik een project goed?” Dit zijn de antwoorden:

- ... omdat het rust brengt in de drukte van de stad.
- ... omdat ik er vrolijk van word.
- ... omdat mensen er elkaar kunnen ontmoeten.
- ... omdat het zorg draagt voor wie anders uit de boot valt.
- ... omdat het de natuur respecteert.

Op basis van deze vijf criteria werden 20 projecten beoordeeld. Na een eerste selectie bezochten ze een aantal projecten en bespraken ze verder. Hieruit kwamen drie finalisten naar voren, waarvan er uiteindelijk één als laureaat werd gekozen.

Finalist & Laureaat

Robuuste Woningen

ae-architecten

In opdracht van OCMW Gent

De Robuuste Woningen zijn een soort project waarvoor het maatschappelijk draagvlak geen evidentie is, terwijl de noodzaak ervan wel enorm is. Er zijn eigenlijk nog veel meer van dit soort projecten nodig, gezien het aantal mensen dat in onzekere woonsituaties leeft, zeker in Gent. Het is dan ook bewonderenswaardig dat het OCMW Gent deze woningen realiseert en er een aangepaste sociale begeleiding aan koppelt. Hoewel het project qua materialisatie bescheiden is, werd er veel aandacht besteed aan de specifieke woonbehoeften van de doelgroep. Rust, privacy, comfort en eenvoud zijn op een vanzelfsprekende manier aangepast aan de bewoners. Dit gaat van de locatiekeuze tot de indeling van de individuele woningen en de aanleg van de buitenruimte, maar ook in de inpassing van een werkplek voor welzijns ondersteuning. Zo'n maatwerk vraagt om experiment en dialoog tussen verschillende disciplines, iets wat de jury bijzonder waardevol acht. De eerste maanden van het project toonden aan dat de woningen wellicht nog niet robuust genoeg zijn om alle uitdagingen op te vangen die de bewoners met zich meebrengen. Dus wordt er bijgestuurd waar mogelijk en hersteld waar nodig. Maar dat gebeurt zonder de (realiteits)zin het project in twijfel te trekken of de bewoners verder te stigmatiseren, en ook dat is een belangrijke kwaliteit.

“Een noodzakelijk project op maat van een vergeten doelgroep, waarbij onvoorwaardelijkheid centraal staat”

Finalist

Stadsgebouw Hartetroef

De Smet Vermeulen Architecten
In opdracht van sogent

De reconversie van de Heilig Hartkerk is om meerdere redenen een bijzonder waardevol project. Het blaast nieuw leven in een bestaand gebouw en heeft door de strategische ligging het potentieel om de omliggende buurt sterk te dynamiseren. De programmatie van het gebouw houdt rekening met het sociale profiel van de wijk: er is veel ruimte voor jongeren, maar ook een sociaal restaurant, een buurthuis en een feestzaal. Dit maakt het project echt een plek voor de buurtbewoners. De architectuur weerspiegelt dit door een uitnodigend karakter en de mogelijkheid tot flexibel ruimtegebruik.

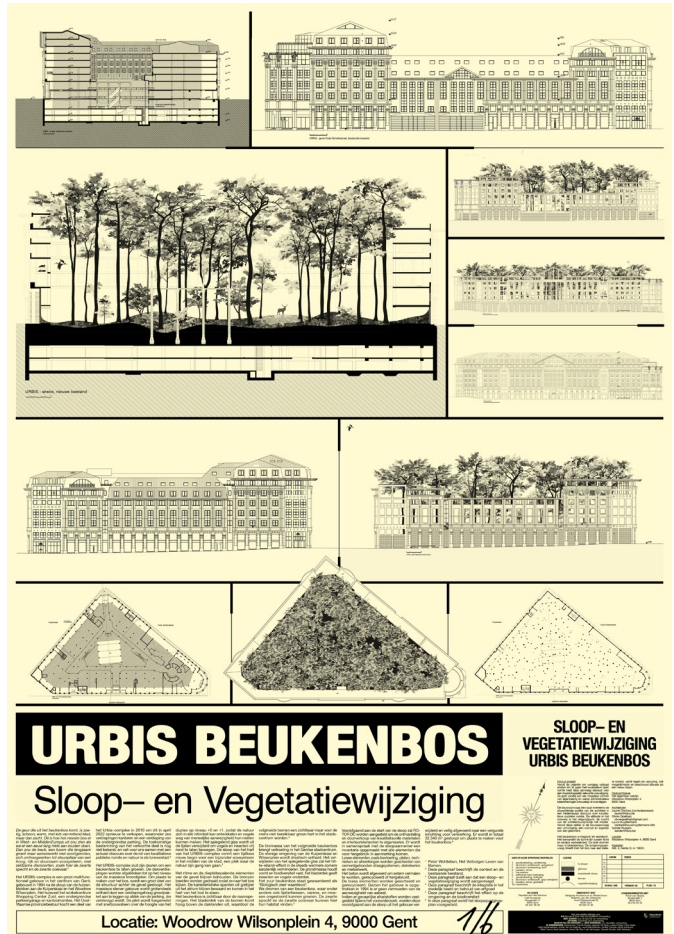
De toekomst ziet er veelbelovend uit, mede door de geplande autoluwe heraanleg van het plein en de transformatie van het binnengebied tot een park. Toch moeten we erkennen dat dit potentieel nog niet volledig is gerealiseerd. Het sociale restaurant is er nog niet, de omgeving moet nog aangepakt worden en de kerk is nog niet volledig in gebruik. Daarom plaatst de jongerenjury een kritische noot: hoewel het project een grote meerwaarde kan – en ongetwijfeld zal – zijn voor Sint-Amandsberg, is dit op dit moment nog niet volledig het geval. Het project is simpelweg nog te pril.

“Een kloppend hart voor de wijk,
maar het klopt nog niet ten volle.”

Finalist

Bouwaanvraag Urbis Beukenbos

Lauren Dierickx & Sander Rutgers,
Laura Muyldermans, Olivier Goethals
Eigen initiatief

Door ongevraagd een bouwaanvraag in te dienen voor een stuk radicale stadsnatuur, hebben de ontwerpers (samen met de studenten waarmee ze samenwerkten) een gedurfd statement gemaakt. Ze dagen de Stad uit om positie in te nemen in de strijd om ruimte vrij te maken voor de klimaattransitie, en zo de leefbaarheid van de stad in de toekomst te vrijwaren. Helaas werd de aanvraag door een vormfout onontvankelijk verklaard – misschien een elegante uitweg, maar vooral een zwaktebod. Dit project toont dat ontwerpers een belangrijke stem kunnen hebben in het debat over de toekomst van de stad. Het voorstel om van het shoppingcenter een stadsbos te maken is speels en idealistisch, maar roept ook de vraag op of het Zuid geen andere rol kan spelen in de stad. Het blijft echter een droomscenario. Hoewel het project het debat aanwakkert, verandert het in de praktijk niets aan de stad.

“Een krachtig en urgent signaal,
maar uiteindelijk blijft het een
project op papier.”

Totstandkoming van de jurybeslissing

De jongerenjury werd samengesteld via een breed scala aan initiatieven. De ontwerpmanifestatie Inclusief/Exclusief speelde hierin een belangrijke rol. Gentse jongerenorganisaties werden bevestigd over hun ruimtelijke noden in de stad, waarna studenten van ontwerpopleidingen hiermee aan de slag gingen. Juryleden werden gerekruteerd uit zowel de bevestigde organisaties als de ontwerpsholen, aangevuld met een stadsbrede oproep via de communicatiekanalen van de Stad Gent en het Team Stadsbouwmeester.

In totaal werden zo 16 juryleden geselecteerd. Op 10 juli vond de eerste bijeenkomst plaats. Nog voor ze projecten te zien kregen, bespraken de juryleden in groepsverband de vraag: “waarom vind ik een project goed?” Dit leidde tot de vijf eerder genoemde criteria. Vervolgens werden de 20 genomineerde projecten gepresenteerd en toegelicht door de Stadsbouwmeester. De jury paste vervolgens de vijf criteria toe op de 20 projecten, en aldus kwamen acht kanshebbers naar voren. De jury besloot een aantal projecten individueel te bezoeken tijdens de zomermaanden (Bouwaanvraag URBIS Beukenbos, Annie Van De Wielebrug, Straatmeubilair Labath), en een vijftal projecten gezamenlijk tijdens de tweede bijeenkomst (Wintercircus, Cohousing Bijgaardehof, Stadsgebouw Hartetroef, Robuuste Woningen, Coöperatief woonproject Bellefleur). Op 14 september 2024 vond deze tweede bijeenkomst plaats. Met behulp van een bus en een strak reisschema werden de vijf projecten bezocht. Aangezien een bezoek aan de Robuuste Woningen niet mogelijk was zonder de werking te verstoren, werd de site alleen vanop afstand benaderd, en nadien meer in detail toegelicht. Het laatste bezoek op de planning was Hartetroef, en dit was meteen ook de locatie voor de finale beraadslaging van de jury. Na wijs beraad kwam de jongerenjury tot de hierboven beschreven beslissing en argumentatie.

De jongerenjury, dat zijn:

Afrika Inkindi
Anaïs Katseya Nkongolo
Anissa Boukra
Anouk Meurice
Aster Cantryn
Chiara Vandecapelle
Florian Van De Voorde
Ilian Sales Segarra
Leonie Overmeire
Lucas D’Haen
Margot Bultynck
Noor Vilkiiskii
Robbe Vanneste
Tatjana Logie
Tuur Desmet
Youness Iken